

STUDIA PODYPLOMOWE METODYKA I METODOLOGIA PRACY SOCJALNEJ

Efekty uczenia się i treści programowe dla zajęć

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do pracy socjalnej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Definiuje pojęcia z zakresu pracy socjalnej i pomocy społecznej.
- Zna historyczne początki pracy socjalnej i idei kształcenia pracowników socjalnych.
- Zna metody i techniki pracy socjalnej.
- Wymienia cele, zadania i umiejętności pracownika socjalnego oraz pełnione przez niego role zawodowe.
- Rozpoznaje, nazywa i charakteryzuje obszary pracy socjalnej.
- Zna i charakteryzuje pojęcia z zakresu etyki pracy socjalnej.
- Ma świadomość i otwartość na rozumienie problemów funkcjonowania społecznego jednostek i rodzin i konieczności organizowania działań pomocowych w ramach polityki społecznej państwa, samorządów wszystkich szczebli, organizacji pozarządowych, środowisk zawodów pomocowych, a w szczególności systemu wsparcia społecznego.
- Definiuje i objaśnia rodzaje i formy superwizji pracy socjalnej.
- Zna metody i techniki przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.

Treści programowe:

- Historia pracy socjalnej.
- Teoretyczne podstawy pracy socjalnej.
- Aksjologia pracy socjalnej i etyka zawodowa.
- Podstawowe prawa i wolności człowieka a praca socjalna.
- Zawód pracownika socjalnego, profesjonalizacja i specjalizacja zawodowa.
- Stres i wypalenie zawodowe – metody i techniki przeciwdziałania.
- Superwizja pracy socjalnej.

Nazwa zajęć: **Elementy polityki społecznej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Posiada wiedzę o genezie polityki społecznej i historycznych zmianach dokonywanych w ramach reform społecznych.
- Definiuje i charakteryzuje politykę społeczną jako naukę i jako działalność praktyczną w kontekście historycznych przemian jej kierunków rozwoju.
- Rozróżnia i charakteryzuje modele polityki społecznej.
- Analizuje różnorodność koncepcji zaspokajania potrzeb społecznych i poprawnie umieszcza je w doktrynach polityki społecznej.
- Prawidłowo dobiera podmioty polityki społecznej w zakresie realizacji zadań zmierzających do zaspokojenia potrzeb społecznych na poziomie środowiska lokalnego, regionu, kraju.
- Ma świadomość potrzeby angażowania się państwa i innych podmiotów polityki społecznej w działalność pomocową.

Treści programowe:

- Historia polityki społecznej.
- Kierunki, modele i rozwój polityki społecznej.

Nazwa zajęć: **Metodologia i metodyka pracy socjalnej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Posiada aktualną wiedzę z dziedziny metodologii badań społecznych oraz metodyki (metod i technik) pracy socjalnej dotyczącą w szczególności sposobu ujmowania zjawisk, aparatury pojęciowej, metod działań praktycznych oraz badań naukowych.
- Zna zasadnicze uwarunkowania procesu społecznego tworzenia rzeczywistości i zmiany społecznej (perspektywa socjologiczna).
- Posiada wiedzę na temat umiejętnego (adekwatnego) organizowania pomocy społecznej i wykonywania pracy socjalnej - metodycznie bezpośrednio i pośrednio.

- Poprawnie wyjaśnia koncepcję pracy socjalnej jako działania opartego na dowodach (naukowych).
- Rozróżnia oraz klasyfikuje patologie, problemy i kwestie społeczne, stanowiące pola działania polityki społecznej i pracy socjalnej; potrafi je diagnozować.
- Prezentuje umiejętność przewidywania zagrożeń społecznych oraz planowania działań profilaktyczno-kompensacyjnych (lub pomocowych).
- Potrafi zaplanować i wykonać w sposób metodycznie poprawny ewaluację (w tym samoocenę) pracy socjalnej oraz jej superwizję.
- W sytuacjach problemowych (trudnych) potrafi komunikować i działać pewnie oraz skutecznie, korzystając z nabytych umiejętności metodycznych.
- Rozumiejąc terminologię, właściwie interpretuje i posługuje się przepisami prawnymi dotyczącymi zasad organizacji pomocy społecznej i wykonywania pracy socjalnej.
- Posiada przygotowanie do profesjonalnego i etycznego działania w zespołach lub organizacjach (instytucjach) realizujących cele i zadania z obszaru pracy socjalnej.

Treści programowe:

- Metodologia badań społecznych.
- Metodyczne działania bezpośrednie i pośrednie w pracy socjalnej.
- Fazy metodycznego działania w pracy socjalnej.
- Metodyka pracy socjalnej (metody pracy socjalnej).
- Podejścia (modele) w pracy socjalnej.
- Techniki pracy socjalnej.
- Narzędzia pracy pracownika socjalnego.
- Role zawodowe i umiejętności pracownika socjalnego.
- Warsztat pracy pracownika socjalnego.
- Proces diagnozowania problemów społecznych.

Nazwa zajęć: **Projekt socjalny**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Posiada wiedzę o metodach projektowania socjalnego.
- Charakteryzuje opracowane problemy będące podstawą do konstruowanych zmian. Konstruuje diagnozę wybranego problemu społecznego.
- Rozpoznaje zasoby wykorzystywane do zmiany. Ma zdolność angażowania innych w projekt. Potrafi opracować projekt socjalny z uwzględnieniem wszystkich wymogów projektowania.
- Potrafi wyjaśniać i argumentować zasadność projektowanych zmian. Przewiduje skutki działań, potrafi dokonać ewaluacji i monitorować wdrożenie projektu.
- Posiada zdolność prezentowania opracowanego projektu, jest otwarty na krytykę, wyraża własne sądy wraz z argumentacją ich zasadności.

Treści programowe:

- Typy projektów socjalnych.
- Poszukiwanie mocnych stron osób korzystających z pomocy społecznej i zasobów środowiska jako główne podejście do tworzenia projektu.
- Reguły tworzenia projektu socjalnego i etapy pracy nad projektem oraz czynniki wpływające na jego realizację.
- Metody, techniki i narzędzia stosowane podczas realizacji projektu socjalnego.
- Partnerzy i koordynowanie działań.
- Znaczenie i konstrukcja budżetu związanego z projektem socjalnym.
- Rola i znaczenie działalności wolontariuszy biorących udział w realizacji projektu.
- Monitorowanie, ewaluacja i ocena wdrożenia projektu.

Nazwa zajęć: **Struktura i organizacja pomocy społecznej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Zna modele i funkcje pomocy społecznej w systemie zabezpieczenia społecznego w Polsce i w krajach Unii Europejskiej, uświadamia sobie złożoność kwestii społecznych, potrafi umiejętnie posługiwać się zasadami zawodowymi w budowaniu nowych rozwiązań w polityce społecznej.
- Posiada wiedzę na temat zakresu podmiotowego i przedmiotowego pomocy społecznej, obowiązujących regulacji prawnych i zasad jej funkcjonowania, systemu świadczeń z pomocy

społecznej i świadczeń rodzinnych oraz dąży do wykorzystania tej wiedzy w praktycznym działaniu.

- Potrafi scharakteryzować przemiany struktury organizacyjnej pomocy społecznej oraz ich uwarunkowania endogenne i egzogenne, prawidłowo wskazać jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz wykorzystuje tę wiedzę w skutecznym działaniu.
- Zna i rozumie zasady postępowania administracyjnego w pomocy społecznej i w pracy socjalnej oraz wykorzystuje tę wiedzę w praktycznym działaniu.
- Posiada wiedzę na temat roli i znaczenia organizacji pozarządowych i wolontariatu w pomocy społecznej oraz wykorzystuje ją do aktywizowania działań obywatelskich i instytucjonalnych.
- Posiada wiedzę na temat usług społecznych oraz procesów deinstytucjonalizacji, aktualizuje ją i wykorzystuje do usług społecznych i projektów socjalnych na rzecz osób i rodzin w lokalnych społecznościach.
- Posiada wiedzę na temat korzyści i wyzwań płynących z wielosektorowej współpracy w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych, potrafi organizować sieci wsparcia w pracy socjalnej oraz korzystać z metody sieciowania wszystkich partnerów na rzecz realizacji skutecznej pracy socjalnej.
- Posiada wiedzę na temat diagnozowania i planowania społecznego oraz potrafi ją wykorzystać w pracy zawodowej i społecznej.

Treści programowe:

- Pomoc społeczna w systemie zabezpieczenia społecznego w Polsce i Unii Europejskiej.
- Podmiotowy i przedmiotowy zakres pomocy społecznej.
- Diagnozowanie i planowanie społeczne.
- Regulacje prawne i funkcjonowanie pomocy społecznej.
- System świadczeń z pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.
- Postępowanie administracyjne w pracy socjalnej.
- Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej – standard usług społecznych.
- Struktura organizacji pomocy społecznej.
- Jednostki organizacyjne pomocy społecznej – funkcje i zadania.
- Rola i znaczenie organizacji pozarządowych i wolontariatu w działalności z zakresu pomocy społecznej.
- Wielosektorowa współpraca w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych, organizacja sieci wsparcia w pracy socjalnej oraz metody sieciowania wszystkich partnerów na rzecz realizacji skutecznej pracy socjalnej.
- Usługi społeczne i proces deinstytucjonalizacji.

Nazwa zajęć: **Praktyki zawodowe**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Posiada wiedzę o funkcjonowaniu placówki w zakresie prawno-organizacyjnym.
- Posiada wiedzę o strukturze instytucji pomocy społecznej oraz zakresie obowiązków pracownika socjalnego w odniesieniu do określonego obszaru pracy socjalnej.
- Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną do opisu i analizy przyczyn i przebiegu procesów społecznych oraz proponować rozwiązania konkretnych problemów społecznych.
- Posiada rozbudowaną umiejętność opracowania różnych typów opracowań ustnych i pisemnych w zakresie pracy socjalnej, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych.
- Jest odpowiednio przygotowany do pracy w grupie zadaniowej.
- Potrafi uczestniczyć w zespołowym opracowaniu projektów i programów społecznych, również kierunków polityki społecznej oraz potrafi przewidywać efekty społeczne ich realizacji.

Treści programowe:

- Poznanie struktury organizacyjnej i zadań placówki.
- Zapoznanie się z zakresem czynności i odpowiedzialności służbowej pracownika socjalnego zatrudnionego w placówce oraz dokumentacją klientów placówki.
- Poznanie metod, technik i narzędzi pracy pracownika socjalnego (warsztatu pracownika socjalnego w oparciu o uregulowania prawne) zatrudnionego w placówce: organizatora, animatora, asystenta rodzin.
- Uczestnictwo w pracach grupy projektowej skoncentrowanej na rozwiązaniu określonego problemu społecznego.
- Sporządzenie pisemnej dokumentacji z pracy projektowej w ramach określonego obszaru pracy socjalnej.

- Prowadzenie dziennika praktyk obejmującego rejestrację codziennych czynności i opracowanie pisemnego sprawozdania z praktyki.

Nazwa zajęć: **Seminarium dyplomowe**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Ma wiedzę na temat sposobów rozpoznawania i diagnozowania problemów społecznych.
- Ma wiedzę na temat wybranego problemu społecznego. Potrafi dokonać oceny stopnia zbadania (rozpoznania) wybranego problemu społecznego przez innych badaczy na podstawie studiowania literatury przedmiotu.
- Posiada umiejętności analizy i prezentacji wiedzy źródłowej dobranej do diagnozy wybranego problemu społecznego.
- Ma umiejętności projektowania praktycznych rozwiązań wybranego problemu społecznego i przewiduje ich skutki.
- Ma umiejętność prezentacji swoich efektów pracy na forum grupy.

Treści programowe:

- Problemy społeczne i ich zmienność. Rozpoznawanie problemów i diagnozowanie ich natury i dysfunkcyjnych skutków.
- Analiza źródeł naukowych jako podstawy do diagnozowania problemów społecznych.
- Opracowanie diagnozy wybranego problemu społecznego.
- Zaprojektowanie praktycznych rozwiązań wybranego problemu społecznego w środowisku lokalnym lub regionalnym – w odniesieniu do kryterium przydatności z uwzględnieniem istniejących „dobrych praktyk”. (Z uwzględnieniem projektu socjalnego).
- Zaprojektowanie praktycznych rozwiązań wskazanych problemów z uwzględnieniem teorii i metod pracy socjalnej.